

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan-Lluís Lluís a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-lluís-lluís> >

Joan-Lluís Lluís



L'obscura província

Julià Guillaumon

Joan-Lluís Lluís (Perpinyà, 1963) és autor de cinc novel·les i d'un breu llibre d'assaig, *Conversa amb el meu gos sobre França i els francesos* (2002), que marca un punt d'inflexió en la seva obra. *Els ulls de sorra* (1993), *Vagons robats* (1996), *Cirera* (1997) i *El crim de l'escriptor cansat* (2000) tenen, com a element comú, la veu del narrador, un personatge que se situa fora de les normes. A la primera novel·la és un vell sergent àrab, supervivent de la guerra d'Argèlia, testimoni dels crims d'un militar, candidat del Front National en unes eleccions municipals a Normandia. A *Vagons robats* és un xicot occità que fuig del poble i de la família. Ha treballat de ferroviari i té dret a viatjar de franc per la xarxa de la SCNF: passa un any d'una banda a l'altra de França, fent petites feines i robant pels trens. *Cirera* és el dietari d'una noia que viu la seva sexualitat de manera desinhibida, el relat, que li permet espolsar-se l'avorriment i la buidor, insinua un costat malaltís i obscur. *El crim de l'escriptor cansat* enfronta dos personatges complementaris. D'una banda, el narrador, l'inspector de policia Ximenès, perpinyanès de pare gitano, que vol ser escriptor i que se salta el protocol policial per establir relació amb el novel·lista Pierre Alessandri, sospitós de l'assassinat de la seva dona, i fer-li xantatge. La novel·la que escriu Alessandri (i que signarà Ximenès) explica la història d'un soldat català, Adrien Farines, ferit de mort en els darrers dies de la primera guerra mundial. El seu nom figura en el monument als morts de la guerra 14-18, el monòlit d'Oms, que segons explica Lluís a la *Conversa* és un símbol de la submissió dels catalans de França.

Els personatges de Joan-Lluís Lluís són marginals que no acaben d'encaixar en la realitat que els envolta. El fet mateix que existeixin i que ens els trobem escrivint representa un atemptat a l'ordre imposat pels poders que dominen la Província. A Driss Mehamli el maten. A Ximenès (s'ho guanya a pols amb la idea absurda de suplantar Alessandri) el sotmeten a una campanya de desprestigi demolidora, quan es descobreix que la seva novel·la és un plagi d'una obra belga publicada als anys vint. Lluís retrata un món esquerdat. I el fet que no arribem mai a saber les causes de la fractura, augmenta la sensació d'estranyesa. Retrata la criminalitat dels militars que van prendre part en la repressió del FSNL, la manca de consistència dels joves i de la vida provincial, l'afany de viure una altra vida, la impossibilitat de sortir-se'n, la impunitat dels que fan via al costat del poder. Totes les seves novel·les presenten una situació escanyada que du a un final dramàtic. Em sembla ben significatiu que només a la primera, *Els ulls de sorra*, el protagonista trobi un interlocutor: el jove periodista que recull les declaracions de Driss Mehamli, abans que els sicaris del Front National el matin. A *Vagons robats* aquesta possibilitat d'interlocució ha desaparegut. Antoni Bellefargues escriu onze cartes a una noia que ha conegut en una breu estada a Bretanya, amb importants revelacions sobre la seva vida. Les cartes no arribaran mai al seu destí: són com els llumins que es cremen a l'Irish Tavern de Saint-Malo on Bellefargues i la seva parella d'una nit juguen un joc d'adolescents. A *El crim de l'escriptor cansat*, la relació de Ximenès amb Alessandri i amb el seu amic Picard (el policia corrupte que ha canviat de bàndol: ara fa la viu-viu amb prostitució i drogues) no es poden considerar actes de comunicació reeixits. Ximenès és un personatge frustrat, que du la ditada infamant del pare gitano, quan és a París se sent vexat i, malgrat l'èxit que assoleix provisionalment com a escriptor, no arriba mai a superar el sentiment d'inferioritat -vergonya- que li provoca la capital.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan-Lluís Lluís a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-lluís-lluís> >

A *El dia de l'ós* (2004) retrobem alguns dels elements de les novel·les anteriors. Després de *El crim de l'escriptor cansat*, Lluís ha publicat el seu pamflet contra els francesos i ha donat entrada en la seva obra a una reflexió sobre els mecanismes de dominació francesa de la Catalunya Nord. Com Antoni Bellefargues a *Vagons robats*, també Bernadette ha fugit de l'ambient reclosit del poble. En tots dos casos l'origen d'aquesta fugida és un obscur afer sexual. Però mentre que a *Vagons robats* es tracta d'un episodi inconfessable, que demostra la indignació moral de Bellefargues, a *El dia de l'ós* és un fet gairebé intranscendent, d'erotisme blanc, que els veïns aprofiten per marcar la noia. Bernadette ha anat a viure a Barcelona, que per als habitants del Vallespir és un lloc tabú. Un altre dels elements que Lluís recupera és el relat de tradició oral, que constituïa un element clau de *Els ulls de sorra* (amb els contes fantàstics que explica un dels soldats de l'escamot del FSNL, l'Aït) i que també estableix contrapunt a *El crim de l'escriptor cansat*, amb el cas del soldat mort quan ja ha acabat la guerra, que ha perviscut en la memòria popular i que Alessandri reconstrueix a partir de la documentació històrica. L'existència marginal dels protagonistes té un correlat en aquest món imaginari, on trobem les mateixes marques de repressió que en el món real, i que mai no arriba a representar una via de fuga. En el cas de *El dia de l'ós* la trama gira a l'entorn d'una tradició popular que Lluís amplifica, transformant-la: el dia que l'ós torni a les muntanyes de Prats de Molló, baixarà al poble i s'endurà una donzella, aleshores els habitants es trauran de sobre els francesos. El que en les novel·les anteriors era un temor indefinit aquí es concreta: la novel·la parla de la por de viure la llibertat, de la impossibilitat d'alliberar-se de la submissió, de trencar el cercle de repressió -social, política, sexual- que domina els personatges.

Un dels encerts de *El dia de l'ós* és la doble seqüència temporal que crea enigmàtics moments d'intersecció. A *Vagons robats*, sobretot, però també a *Cirera* i a *El crim de l'escriptor cansat*, hi ha una reflexió sobre la família amb fortes implicacions en la psicologia dels personatges i, més enllà, en una idea de la història de la Catalunya Nord des del Tractat dels Pirineus, la mateixa que s'exposa a la *Conversa*. En algun moment, el xicot fugitiu, la noia rara i el policia somiatruites, fan balanç del que ha estat la seva vida, l'evocació fa evident la distància entre el món dels avis occitans o catalans que conserven la llengua i els antics costums, però sense voluntat del transmetre'ls i el dels pares francesos, desarrelats i anestesiat pel fals benestar. Els néts, que protagonitzen les històries, han perdut qualsevol referència que els permeti viure en harmonia amb el territori. Formen part d'un món en extinció, guarden un record difús de les antigues tradicions, el desarrelament es tradueix en ensoportament o en violència. Al mateix temps, se senten profundament estranys en el món sobrevingut (a París, Bellefargues i Ximenès senten una nosa insuportable). A *El dia de l'ós* aquest esquema familiar es reproduïx amb el personatge de la mare enfollida i del pare embrutit, que no han pogut ser assimilats pels invasors i que resten salvatges: la mare animalitzada esgarrinxant els troncs amb la destal, el pare arraconat en el mas en ruïnes. Aquesta vegada, Lluís amplia el marc temporal, més enllà del temps dels avis, fins a la època de la Guerra de la Sal, quan Josep de la Trinxeria fustigava els francesos, abans de ser derrotat pel Mariscal de Chamilly el 1670. La novel·la superposa la realitat de Prats de Molló tal com és ara amb escenes de guerra d'un altre temps, d'una manera semblant a com ho van fer Marco Ferreri a *Touche pas la femme blanche* o Buñuel a *Cet obscur objet du désir*. La història penetra en el present, la llegenda altera el curs de la vida quotidiana. Tota la càrrega de neguit i violència, de rancor i desig es concentra en un moment clau: el diumenge de Carnaval, la Festa de l'Ós, que remou l'inconscient col·lectiu, allibera els instints, provoca una explosió de llibertat, que acaba amb el triomf de la civilització i la impossibilitat de tornar a l'ordre antic.

L'obra narrativa que Joan-Lluís Lluís ha escrit des de 1993 fa l'efecte de girar al voltant d'un nucli buit, d'un centre invisible, dibuixat pels moviments orbitals dels seus personatges. *El dia de l'ós* descriu de nou el problema, el fa corpori i li dóna un nom.

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan-Lluís Lluís a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-lluís-lluís> >

Copyright text © 2006 Julià Guillamon

Tast de textos

Text

 **WEB: "Denuncieu-vos els uns als altres"**

Joan-Lluís Lluís parla de la situació del català a França.

http://www.vilaweb.cat/www/elpunt/noticia?p_idcmp=1726716

 **PDF: Xocolata, no, una noia amb ganivet**

http://llengua.gencat.cat/web/.content/documents/publicacions/llegir_per_parlar/35_Xocolata_no.pdf

Biobibliografia

Biografia

 **WEB: A la Viquipèdia**

Breu biografia, obra, premis i enllaços sobre l'autor al web de l'enciclopèdia lliure.

http://ca.wikipedia.org/wiki/Joan-Lluís_Lluís

 **WEB: Joan-Lluís Lluís a l'Institut Ramon Llull**

Nota biobibliogràfica dins l'espai dedicat a la Fira Internacional del Llibre de Guadalajara 2004.

http://www.llull.cat/monografics/fil04/cat/02protagonistes/lluís_joan_lluís.shtm

Bibliografia

 **WEB: Què hi ha a la Biblioteca de Catalunya**

http://cataleg.bnc.cat/search*cat/?searchtype=a&searcharg=Llu%C3%ADs+Joan-Llu%C3%ADs&sortdropdown=-&searchscope=13&searchscope2=13&SORT=D

 **WEB: Què hi ha a les biblioteques universitàries catalanes (CCUC)**

http://ccuc.cbuc.cat/search*cat/a?SEARCH=Llu%C3%ADs+Joan-Llu%C3%ADs&sortdropdown=-&searchscope=23

 **WEB: Què hi ha a les biblioteques públiques**

<http://argus.biblioteques.gencat.cat/iii/encore/search/C|SLlu%C3%ADs+Joan-Llu%C3%ADs|Orightrere sult|U1?lang=cat&suite=pearl>

 **WEB: Articles de l'autor (Traces)**

<http://traces.uab.cat/search?f=author&p=Llu%C3%ADs%20Joan%20Llu%C3%ADs&sc=1&ln=ca>

 **WEB: Articles sobre l'autor (Traces)**

http://traces.uab.cat/search?ln=ca&p=Llu%C3%ADs%2C+Joan-Llu%C3%ADs&f=keyword&action_search=Cerca&c=Traces+%3A+base+de+dades+de+llengua+i+literatura+catalanes&sf=&so=d&rm=&rg=10&sc=1&of=hb

Si vols citar aquesta pàgina...

Actualitat literària sobre Joan-Lluís Lluís a LletrA, la literatura catalana a internet (Universitat Oberta de Catalunya)

< <https://lletra.uoc.edu/ca/autor/joan-lluis-lluis> >

Comentaris sobre l'autor

Crítica



WEB: L'autor al Corpus Literari Ciutat de Barcelona

Biografia, enllaços i transcripció d'articles sobre Joan-Lluís Lluís.

http://www.ducros.cat/corpus/index.php?command=show_news&news_id=3968

Diversos



WEB: Premi Crexells 2004

Notícia sobre la concessió del premi a Joan-Lluís Lluís per la novel·la *El dia de l'ós*. A Vilaweb (12/04/2005).

<http://www.vilaweb.cat/noticia/1240015/20050412/los-joan-lluis-lluis-premi-crexells-2004.html>



WEB: Manifest revulsista nord-català

En són autors Pascal Comelade, Joan-Lluís Lluís i Aleix Renyé (Perpinyà, 1998).

<http://florencisalesaspla.blogspot.com.es/2009/06/11-aniversari-del-manifest-revulsista.html>

Comentaris



PDF: "Un misteri sonor"

Pere Pons ressenya el llibre *Pascal Comelade et Arsène Lupin*, de Joan-Lluís Lluís. A *l'Avui* (12/12/05).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av06273.pdf>



PDF: "El pas endavant de Joan-Lluís Lluís"

Joan Josep Isern comenta *El dia de l'ós*, a *l'Avui* (23/12/04).

<http://www.traces.uab.es/tracesbd/avui/av03533.pdf>



WEB: Joan-Lluís Lluís, el poder i la submissió

Comentari sobre *El dia de l'ós*, d'Isabel Obiols. A *El País* (30/11/04).

http://www.elpais.es/articulo/elpepiautcat/20041130elpcat_27/Tes
